

Z A K O N
O UPRAVNIM SPOROVIMA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Radi ostvarivanja sudske zaštite prava građana, gospodarskih i drugih društava, ustanova i drugih pravnih osoba (u daljnjem tekstu: pravne osobe) u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kantonu, gradu i općini i radi osiguranja zakonitosti, sudovi u upravnim sporovima odlučuju o zakonitosti akata kojima organi uprave i službe za upravu u općini i gradu (u daljnjem tekstu: služba za upravu), odnosno gospodarska i druga društva, ustanove i druge pravne osobe koje imaju javne ovlasti (u daljnjem tekstu: institucije koje imaju javne ovlasti) rješavaju o pravima i obvezama pojedinaca i pravnih osoba u pojedinačnim upravnim stvarima.

Članak 2.

Pravo pokretanja upravnoga spora ima pojedinac ili pravna osoba ako smatra da joj je upravnim aktom povrijeđeno koje pravo ili neposredni osobni interes utemeljen na Zakonu, te pod istim uvjetima pojedinac ili pravna osoba koji su sudjelovali u upravnom postupku radi zaštite svojih prava ili pravnih interesa (zainteresirana osoba).

Tijelo uprave, služba za upravu, poslovna jedinica gospodarskih i drugih društava, naselje ili skupina osoba i slično, iako nemaju svojstvo pravne osobe, mogu pokrenuti upravni spor, ako mogu biti nositeljima prava i obveza o kojima se rješavalo u upravnome postupku.

Upravni spor može pokrenuti i nadležni pravobranitelj kada je upravnim aktom povrijeđen Zakon na štetu Federacije, kantona, grada ili općine koju on po Zakonu zastupa, kao i u drugim slučajevima određenim Zakonom.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka sva tijela uprave, službe za upravu i pravne osobe dužni su o takvim aktima, kada za njih doznaju, izvijestiti nadležnoga pravobranitelja.

Upravni spor može pokrenuti i ombudsman, a i intervenirati u postupku koji je u tijeku kad u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti nađe da je upravnim aktom povrijeđeno ljudsko dostojanstvo, prava i slobode pojedinca zajamčeni Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i instrumentima navedenim u Aneksu toga Ustava.

Članak 3.

Presude sudova donijete u upravnim sporovima obvezne su.

Članak 4.

Pod pojmom tijelo, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se tijela uprave i upravne ustanove Federacije i kantona, gradonačelnik i općinski načelnik i gradske i općinske službe za upravu, kao i institucije koje imaju javne ovlasti kad u provedbi javnih ovlasti rješavaju u upravnim stvarima (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo).

II. NADLEŽNOST

Članak 5.

Upravne sporove rješava kantonalni sud, i to prema sjedištu prvostupanjskoga tijela, odnosno njegove organizacijske jedinice.

Članak 6.

U upravnim sporovima sudi sudac pojedinac. Iznimno, u složenim predmetima upravnoga spora sudi se u vijeću od trojice sudaca, o čemu odlučuje predsjednik vijeća za upravne sporove.

Članak 7.

Sukob nadležnosti između kantonalnih sudova glede rješavanja upravnoga spora rješava Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud Federacije).

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka je pravomoćno i obvezujuće.

III. UPRAVNI SPOR

Članak 8.

Upravni spor može se voditi samo protiv upravnoga akta.

Upravni akt, u smislu ovoga Zakona, jeste akt kojim nadležno tijelo iz članka 4. ovoga Zakona rješava o izvjesnom pravu ili obvezi pojedinca ili pravne osobe u kojoj upravnoj stvari (u daljnjem tekstu: upravni akt).

Članak 9.

Upravni spor može se pokrenuti protiv upravnoga akta koji je donijet u drugom stupnju.

Upravni spor može se pokrenuti i protiv prvostupanjskoga upravnog akta, ako Zakonom nije dopuštena žalba na taj akt u upravnome postupku.

Članak 10.

Upravni spor se pokrenuti može i kada nadležno tijelo o zahtjevu, odnosno o žalbi stranke, nije donijelo odgovarajući upravni akt u upravnome postupku, pod uvjetima određenim u članku 20. ovoga Zakona, i da se stranka prethodno pisano obratila nadležnoj upravnoj inspekciji koja u roku od 30 dana nije postupila po njezinu zahtjevu.

Članak 11.

Upravni spor se ne može voditi:

- protiv akata donijetih u stvarima u kojima je sudska zaštita osigurana izvan upravnoga spora;
- protiv akata donijetih u stvarima o kojima se po izričitoj odredbi Zakona ne može voditi upravni spor;
- u stvarima o kojima izravno, na temelju ustavnih ovlasti, odlučuju domovi Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine i jedan od potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno zakonodavno tijelo kantona.

U stvarima iz toč. 2) i 3) stavka 1. ovoga članka može se voditi upravni spor kada je nadležno tijelo pri donošenju upravnoga akta prekoračilo granice svoje nadležnosti ili upravni akt nije donijelo izravno na temelju ustavnih ovlasti.

Članak 12.

Upravni akt može se pobijati:

- ako akt sadrži takve nedostatke koji sprečavaju ocjenu njegove zakonitosti ili nedostatke koji ga čine ništavnim;
- ako u aktu nije nikako ili nije pravilno primijenjen Zakon, propis temeljen na Zakonu ili opći akt;
- ako je akt donijet od nenadležnoga tijela;
- ako se u upravnome postupku koji je prethodio aktu nije postupilo po pravilima postupka, a naročito ako činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, ili ako je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak glede činjeničnoga stanja;
- ako je nadležno tijelo, rješavajući po slobodnoj ocjeni, prekoračilo granice ovlasti koje su mu dane pravnim propisima i odlučilo suprotno cilju u kome je ovlast dana.

Članak 13.

U upravnome sporu može se tražiti i povrat oduzetih stvari, kao i naknada štete koja je tužitelju nanijeta izvršenjem upravnoga akta koji se osporava.

Članak 14.

Tužitelj u upravnome sporu može biti pojedinac, pravna osoba i druge osobe iz članka 2. ovoga Zakona, pod uvjetima utvrđenim tom odredbom.

Članak 15.

Kad je pojedincu učlanjenom u neku društvenu organizaciju ili udrugu građana koja prema svojim pravilima (statutu) ima zadaću štiti određena prava i interese svojih članova, upravnim aktom povrijeđeno koje takvo pravo ili interes, ta društvena organizacija odnosno udruga građana može, po pisanome pristanku svoga člana, u njegovo ime podnijeti tužbu i voditi upravni spor protiv takvog upravnoga akta.

Organizacija odnosno udruga iz stavka 1. ovoga članka može u svakom stadiju postupka, s pravima sporednoga umješaka, stupiti u već pokrenuti spor na strani takvoga pojedinca i u njegovu korist poduzimati sve radnje i koristiti sva pravna sredstva, ukoliko to nije u suprotnosti s izjavama i postupcima samoga pojedinca.

Članak 16.

Tužena strana u upravnome sporu je tijelo čiji se upravni akt osporava.

Članak 17.

Tužba, po pravilu, ne sprečava izvršenje upravnoga akta protiv koga je podnijeta, ako Zakonom nije drukčije određeno.

Po zahtjevu tužitelja, tijelo nadležno za provedbu izvršenja osporenog upravnog akta odgodit će izvršenje do donošenja sudske odluke, ako bi izvršenje nanijelo tužitelju štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije protivna javnome interesu, niti bi se odgodom nanijela veća nenaknadiva šteta protivnoj stranci. Uz zahtjev za odgodom mora se priložiti dokaz o podnijetoj tužbi. Po svakom zahtjevu nadležno tijelo mora donijeti rješenje najkasnije u roku od tri dana od primitka zahtjeva za odgodom izvršenja.

Nadležno tijelo iz stavka 2. ovoga članka može i iz drugih razloga odgoditi izvršenje osporenog upravnog akta do donošenja sudske odluke, ako to javni interes dozvoljava.

Pod uvjetima iz st. 2. i 3. ovoga članka o odgodi izvršenja upravnoga akta protiv kojega je podnijeta tužba može odlučiti i nadležni sud kome je tužba podnijeta, ako to pisano zatraži tužitelj. Ovaj zahtjev tužitelj može podnijeti samo ako prethodno nije tražio odgodu izvršenja rješenja kod tijela iz stavka 2. ovoga članka.

IV. POSTUPAK

Članak 18.

Upravni spor pokreće se tužbom.

Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave upravnoga akta stranci koja podnosi tužbu.

Rok iz stavka 2. ovoga članka vrijedi i za nadležnoga pravobranitelja i ombudsmana kada su ovlašteni podnositi tužbu ako im je upravni akt dostavljen, a ako im akt nije dostavljen, tužbu mogu podnijeti u roku od 60 dana od dana dostave upravnoga akta stranci u čiju je korist upravni akt donijet.

Članak 19.

Tužba se predaje nadležnome sudu izravno ili mu se šalje poštom preporučeno.

Tužba se može izjaviti i na zapisnik kod nadležnoga suda ili ma kog drugog suda. Dan predaje tužbe pošti preporučeno, odnosno dan izjavljivanja tužbe na zapisnik smatra se danom predaje nadležnome sudu.

Ako tužba nije predana nadležnome sudu nego drugome tijelu, a dospije nadležnome sudu poslije isteka roka za podnošenje tužbe, smatrat će se da je na vrijeme podnijeta ako se njezino podnošenje tome tijelu može pripisati neznanju ili očitoj omašci podnositelja tužbe.

Za osobe koje se nalaze u Vojski Federacije Bosne i Hercegovine na obveznoj vojnoj službi, dan predaje tužbe vojnoj postrojbi, odnosno vojnoj ustanovi ili stožeru, smatra se danom predaje nadležnome sudu.

Odredba stavka 4. ovoga članka odnosi se i na ostale osobe u Vojski Federacije Bosne i Hercegovine na službi u vojnim postrojbama, odnosno vojnim ustanovama ili stožerima, u mjestima u kojima ne postoji redovna pošta.

Za osobe kojima je oduzeta sloboda dan predaje tužbe upravi ustanove u kojoj se te osobe nalaze smatra se danom predaje nadležnome sudu.

Članak 20.

Ako u upravnome postupku drugostupanjsko tijelo nije u roku od 30 dana ili u posebnim propisom određenom kraćem roku donijelo rješenje po žalbi stranke protiv prvostupanjskoga rješenja, a ne donese ga ni po zahtjevu upravne inspekcije kojoj se stranka obratila sukladno članku 10. ovoga Zakona, stranka može pokrenuti upravni spor kao da joj je žalba odbijena.

Na način propisan u stavku 1. ovoga članka stranka može postupiti i kad, po njezinu zahtjevu, u upravnome postupku nije donijelo rješenje prvostupanjsko tijelo protiv čijeg akta Zakonom nije dopuštena žalba.

Ako u upravnome postupku prvostupanjsko tijelo protiv čijeg je akta žalba dopuštena nije u roku od 60 dana ili u posebnim propisom određenom kraćem roku donio rješenje po zahtjevu, stranka ima pravo obratiti se svojim zahtjevom drugostupanjskome tijelu. Protiv rješenja drugostupanjskoga tijela stranka može pokrenuti upravni spor, a može ga, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, pokrenuti i ako drugostupanjsko tijelo ne donese rješenje u propisanome roku.

Članak 21.

U tužbi se mora navesti: ime, prezime i mjesto stanovanja, odnosno naziv i sjedište tužitelja i tuženog, broj i datum upravnoga akta protiv koga je tužba podnijeta, zakonski razlog za pobijanje upravnoga akta, kao i u kom se pravcu i opsegu predlaže poništenje upravnoga akta i

potpis podnositelja. Uz tužbu se mora podnijeti upravni akt u izvorniku ili prijepisu, odnosno preslici.

Ako se tužbom traži povrat stvari ili naknada štete, mora se priložiti i određeni zahtjev glede stvari ili visine pretrpljene štete.

Uz tužbu se podnosi i po jedan prijepis tužbe i privitka za tuženo tijelo i za svaku zainteresiranu osobu, ako takvih osoba ima.

Članak 22.

U tužbi se ne mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi, osim ako nesumnjivo ukazuju da je činjenično stanje očito drukčije od onoga koje je utvrđeno u upravnome postupku i pod uvjetom da tužitelj pruži dokaze kako ih bez svoje krivnje nije mogao iznijeti, odnosno predložiti do okončanja upravnoga postupka.

Svaka stranka dužna je dokazati činjenice na koje se poziva. Ako stranka ne predoči dokaze za svoje navode ili se na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neka odlučna činjenica, o njezinu postojanju sud će riješiti primjenom pravila o teretu dokazivanja.

Članak 23.

Tužitelj može odustati od tužbe sve do donošenja sudske odluke o čemu sudu podnosi pisani podnesak ili daje izjavu na zapisnik kod suda, u kom slučaju nadležni sud rješenjem obustavlja postupak.

Članak 24.

Ako je tužba nepotpuna ili nerazumljiva, sud će, prema potrebi, pozvati tužitelja i preko drugoga suda da u ostavljenom roku ukloni nedostatke tužbe. Pri tome će ga poučiti što i kako treba učiniti i ukazati mu na posljedice koje će nastati ako ne postupi po traženju suda.

Ako tužitelj u ostavljenom roku ne ukloni nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprečavaju rad suda, sud će rješenjem odbaciti tužbu kao neurednu.

Članak 25.

Nadležni sud će rješenjem odbaciti tužbu ako ustvrdi:

- da je tužba nepravodobna (članak 18.), prijevremena (članak 10.) ili podnijeta od neovlaštene osobe (članak 2.);
- da akt koji se tužbom osporava nije upravni akt (članak 8.);
- da je očito da se upravnim aktom koji se tužbom osporava ne dira u pravo tužitelja ili u njegov izravni osobni interes temeljen na Zakonu (članak 14.);
- da se protiv upravnoga akta koji se tužbom osporava mogla izjaviti žalba, ali da žalba nije izjavljena (članak 9.);

- da je riječ o stvari o kojoj se, prema odredbama ovoga Zakona, ne može voditi upravni spor (članak 11.);
- da već postoji pravomoćna sudska odluka donijeta u upravnome sporu o istoj stvari.

Zbog razloga iz stavka 1. ovoga članka nadležni sud odbacit će tužbu u svakom stadiju postupka.

Članak 26.

Ako nadležno tijelo za vrijeme sudskog postupka donese drugi upravni akt kojim se mijenja ili stavlja izvan snage upravni akt protiv koga je upravni spor pokrenut te ako u slučaju iz članka 20. ovoga Zakona naknadno donese upravni akt, to je tijelo dužno, pored tužitelja, jednovremeno pisano izvijestiti i sud pred kojim je spor pokrenut, s tim da sudu dostavi i novi upravni akt. Sud će, u tom slučaju, pozvati tužitelja da u roku od 15 dana pisano izjavi je li naknadno donijetim upravnim aktom zadovoljan ili ostaje pri tužbi i u kom opsegu, odnosno proširuje li tužbu i na novi upravni akt.

Ako tužitelj izjavi da je naknadno donijetim upravnim aktom zadovoljan ili ako ne dade izjavu u roku iz stavka 1. ovoga članka, nadležni će sud donijeti rješenje o obustavi postupka.

Ako tužitelj izjavi da novim upravnim aktom nije zadovoljan, sud će nastaviti postupak.

Članak 27.

Ako tužbu ne odbaci po članku 24. stavak 2. ili po članku 25. ovoga Zakona, sud će po jedan prijepis tužbe s privicima dostaviti na odgovor tijelu čiji se upravni akt osporava (u daljnjem tekstu: tužena strana) i zainteresiranim osobama, ako takvih osoba ima.

Odgovor na tužbu daje se u roku kojega sud odredi u svakom pojedinom slučaju. Taj rok ne može biti dulji od 20 dana.

U roku iz stavka 2. ovoga članka tužena je strana dužna sudu poslati sve spise koji se odnose na predmet. Ako tužena strana u tome roku ne pošalje spise predmeta ili ako izjavi da ih ne može poslati, sud može riješiti stvar i bez spisa ako se tužbom pobija osporeni akt samo iz razloga pogrešne primjene materijalnog prava.

Ako se osporeni akt pobija iz drugih razloga, sud ne može stvar riješiti bez spisa, pa propuštanjem dostave spisa sudu odgovorna osoba tuženoga tijela čini tešku povredu službene dužnosti.

Pisani prijedlog za pokretanje stegovnoga postupka protiv odgovorne osobe za tešku povredu službene dužnosti iz stavka 4. ovoga članka podnosi sud, po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, prvostupanjskom stegovnom tijelu koji je po prijedlogu dužan donijeti rješenje o pokretanju stegovnoga postupka protiv odgovorne osobe.

O podnijetom prijedlogu za tešku povredu službene dužnosti protiv odgovorne osobe u nadležnome tijelu, sud će pisano obavijestiti Vladu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) odnosno vladu kantona, a u gradu i općini gradsko odnosno općinsko

vijeće, ovisno čije je tijelo u pitanju, kako bi ta tijela u okviru svojih ovlasti poduzela odgovarajuće mjere da nadležno tijelo dosljedno postupi po traženju suda.

Članak 28.

O upravnim sporovima sud rješava nejavno, po sucu pojedincu ili u sjednici.

Ako stranka u sporu zatraži da nazoči nejavnome rješavanju ili da se u predmetu održi javna rasprava, sud je dužan izvijestiti stranke i zainteresirane osobe, ako ih ima, o datumu nejavnoga rješavanja i njihovu pravu da tome rješavanju nazoče, odnosno održati usmenu raspravu javno (u daljnjem tekstu: rasprava).

Stranke u sporu mogu zatražiti da nazoče nejavnome rješavanju ili da se u predmetu održi javna rasprava samo u tužbi ili odgovoru na tužbu.

Kada je u predmetu odlučivano nejavno, u sjednici ili po sucu pojedincu, sud može, ako su za to ispunjeni uvjeti, poništiti osporeni upravni akt i prvostupanjski upravni akt ako je i on sadržavao iste nedostatke i predmet vratiti tuženom ili prvostupanjskom tijelu na ponovno rješavanje kada ocijeni da će on brže i učinkovitije provesti postupak i odlučiti o upravnoj stvari.

Članak 29.

U slučaju iz stavka 2. članka 28. ovoga Zakona sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća, odredit će dan rasprave ili nejavnoga rješavanja i na raspravu odnosno nejavno rješavanje pozvati stranke i zainteresirane osobe, ako takvih osoba ima.

U pozivu za raspravu sud će izvijestiti stranke da su na raspravi dužne predočiti sve dokaze o činjenicama na kojima temelje svoje zahtjeve i navode.

Članak 30.

Raspravom rukovodi sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća.

O raspravi se vodi zapisnik u koji se unose samo bitne činjenice i okolnosti, kao i izreka odluke. Zapisnik potpisuju predsjednik vijeća, odnosno sudac pojedinac i zapisničar.

Članak 31.

Izostanak stranke s rasprave ne zadržava rad suda. Zbog izostanka stranaka sa rasprave ne može se uzeti da su stranke odustale od svojih zahtjeva, već će se njihovi podnesci pročitati.

Ako na raspravu ne dođe ni tužitelj ni tužena strana, sud će raspraviti spor i bez nazočnosti stranaka.

Članak 32.

Na raspravi koja se održava pred vijećem prvo dobiva riječ član sudskoga vijeća koji je izvjestitelj.

Izvjestitelj izlaže stanje i bit spora, ne dajući svoje mišljenje. Poslije toga daje se riječ tužitelju da obrazloži tužbu, pa zastupniku tužene strane i zainteresiranim osobama da obrazlože svoja gledišta.

Članak 33.

Sud rješava spor, po pravilu, na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnome postupku.

Kada sud na raspravi ustvrdi drukčije činjenično stanje u odnosu na činjenično stanje ustvrđeno u upravnome postupku i otkloni povrede pravila upravnoga postupka, poništiti će osporeni upravni akt i prvostupanjski upravni akt ako je i on sadržavao iste nedostatke, te sam riješiti upravnu stvar.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka sud utvrđuje činjenično stanje, po pravilu, na raspravi, ili preko jednog člana sudskoga vijeća, ili preko drugoga suda. Na raspravu se poziva i stranka. Ako sud činjenično stanje utvrđuje preko drugoga suda, taj sud je obvezan postupiti po zahtjevu zamolbenog suda i izvijestiti stranke da mogu nazočiti ročištu za izvođenje dokaza.

Članak 34.

Zakonitost osporenog upravnoga akta sud ispituje u granicama zahtjeva iz tužbe i pri tome je vezan razlozima tužbe.

Ako sud po zahtjevu iz tužbe ustvrdi da je osporeni upravni akt ništavan, poništiti će ga, a ako su razlozi ništavosti sadržani i u prvostupanjskome upravnom aktu, poništiti će i taj akt.

Članak 35.

Kada odlučuje u vijeću, sud donosi presudu, odnosno rješenje većinom glasova sudskoga vijeća.

O vijećanju i glasovanju vodi se posebni zapisnik, koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

Vijećanje i glasovanje obavlja se bez nazočenja stranaka.

Članak 36.

Sud rješava spor presudom.

Presudom se tužba uvažava ili odbija kao neutemeljena.

Ako se tužba uvažava, presudom se upravni akt poništava i rješava upravna stvar u slučajevima iz članka 33. st. 1. i 2. ovoga Zakona i drugim slučajevima predviđenim ovim Zakonom. Takva presuda u svemu zamjenjuje poništeni upravni akt.

Kad je tužba podnijeta na temelju članka 20. ovoga Zakona, a sud nađe da je opravdana, presudom će uvažiti tužbu i odrediti u kojem će smislu nadležno tijelo donijeti rješenje.

Ako nadležno tijelo ne postupi po presudi iz stavka 4. ovoga članka, odgovorna osoba u tome tijelu čini tešku povredu službene dužnosti protiv koje je nadležni sud dužan pokrenuti stegovni postupak u smislu članka 27. st. 5. i 6. ovoga Zakona.

Presudom kojom se osporeni upravni akt poništava i rješava upravna stvar ili samo poništava, sud će odlučiti i o zahtjevu tužitelja za povratom stvari, odnosno za naknadom štete, ako podaci postupka pružaju za to pouzdani temelj. U protivnome, sud će uputiti tužitelja da svoj zahtjev ostvaruje u parnici.

U slučajevima u kojima se ne odlučuje presudom, sud donosi rješenje.

Članak 37.

Ako je održana rasprava, sud će donijeti odluku i izraditi pisani otpравак najkasnije u roku od 30 dana od dana zaključenja rasprave.

Nakon zaključenja rasprave sud će nazočne stranke izvijestiti o datumu kada su dužne preuzeti odluku. Ako jedna od stranaka nije nazočila raspravi, sud će je pisano izvijestiti o datumu preuzimanja odluke.

Stranke, odnosno njihovi zastupnici ili punomoćnici, dužni su sami preuzeti odluku u zgradi suda, te im sud neće dostavljati odluku prema drugim zakonskim pravilima o dostavi pismena.

Članak 38.

Odluke suda donijete nejavno, u sjednici ili po sucu pojedincu i druga pismena, sud će dostaviti strankama izravno u sudu, putem pošte ili na drugi način određen Zakonom.

Članak 39.

Presuda, odnosno rješenje sadrži: označenje suda, broj i datum, uvod koji obuhvaća ime i prezime predsjednika vijeća, članova vijeća odnosno suca pojedinca i zapisničara, označenje stranaka i njihovih zastupnika, kratko označenje predmeta spora i dan kada je presuda odnosno rješenje donijeto, izreku i obrazloženje. Izreka mora biti odvojena od obrazloženja. U presudi se moraju cijeniti svi navodi tužbe.

Izvornu presudu odnosno rješenje potpisuju predsjednik vijeća i zapisničar, odnosno sudac pojedinac ako je donio odluku bez nazočnosti stranaka ili nejavno.

Presuda odnosno rješenje izdaje se strankama u ovjerenu prijepisu.

V. PRAVNI LIJEKOVI

1. Žalba

Članak 40.

Protiv odluke donijete u upravnome sporu ne može se izjaviti žalba.

2. Zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke

Članak 41.

Protiv pravomoćne odluke kantonalnoga suda donijete u upravnome sporu stranka može podnijeti zahtjev za izvanrednim preispitivanjem sudske odluke (u daljnjem tekstu: zahtjev za izvanredno preispitivanje) Vrhovnome sudu Federacije ili kantonalnom sudu.

Vrhovnome sudu Federacije stranka može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje zbog povrede federalnoga zakona ili drugog federalnog propisa ili zbog povrede pravila federalnoga zakona o postupku koja je mogla biti od utjecaja na rješenje stvari putem kantonalnog suda.

Kantonalnom sudu stranka može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje zbog povrede kantonalnoga zakona ili drugih kantonalnih propisa ili zbog povrede pravila federalnoga zakona o postupku koja je mogla biti od utjecaja na rješenje stvari.

Zahtjev za izvanredno preispitivanje ne može se podnijeti zbog povrede pravila postupka koja se odnosi na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Članak 42.

Zahtjev za izvanredno preispitivanje predaje se na način određen u članku 19. ovoga Zakona kantonalnom sudu protiv čije odluke se podnosi zahtjev.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti u roku od 30 dana od dana dostave stranci sudske odluke protiv koje se podnosi zahtjev.

O zahtjevu za izvanredno preispitivanje odlučuje nadležni sud u vijeću od trojice sudaca.

Kada o zahtjevu za izvanredno preispitivanje iz stavka 3. članka 41. ovoga Zakona odlučuje kantonalni sud, taj sud odlučuje u vijeću sastavljenom od trojice sudaca koji nisu sudjelovali u donošenju odluke.

3. Postupak po zahtjevu za izvanredno preispitivanje

Članak 43.

Zahtjev iz članka 41. ovoga Zakona sadrži označenje sudske odluke čije se preispitivanje predlaže, kao i razloge i opseg u kome se predlaže preispitivanje te odluke.

Ako je zahtjev iz stavka 1. ovoga članka nepotpun ili nerazumljiv, nadležni će sud postupiti shodno odredbama članka 24. ovog Zakona.

Članak 44.

Nedozvoljen ili nepravodoban zahtjev iz članka 41. ovoga Zakona ili zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba, nadležni sud odbacit će rješenjem.

Ako nadležni sud ne odbaci zahtjev iz stavka 1. ovog članka, dostavit će ga protivnoj stranci koja može, u roku kojega odredi taj sud, podnijeti odgovor na zahtjev.

Kantonalnom sudu protiv čije odluke je podnjet zahtjev tuženo tijelo dužno je, na njegov zahtjev, najkasnije u roku od osam dana dostaviti sve spise predmeta koje je kantonalni sud dužan proslijediti Vrhovnome sudu Federacije u roku od tri dana po primitku predmeta, ako je zahtjev podnjet tome sudu.

Članak 45.

Nadležni sud rješava o zahtjevu iz članka 41. ovoga Zakona, po pravilu u nejavnoj sjednici, a pobijanu odluku ispituje samo u granicama zahtjeva i povreda propisa iz članka 41. ovoga Zakona navedenih u zahtjevu.

Članak 46.

Nadležni sud presudom odbija ili uvažava zahtjev iz članka 41. ovoga Zakona.

Presudom kojom zahtjev iz stavka 1. ovoga članka uvažava, nadležni sud može ukinuti ili preinačiti sudsku odluku protiv koje je podniet zahtjev.

Ako Vrhovni sud Federacije ukine sudsku odluku, predmet vraća kantonalnom sudu čija je odluka ukinuta, a ako kantonalni sud ukine sudsku odluku predmet vraća vijeću iz stavka 3. članka 42. ovoga Zakona, odnosno sucu pojedincu čija je odluka ukinuta. Taj sud, odnosno vijeće ili sudac pojedinac dužni su izvesti sve postupovne radnje, raspraviti pitanja na koja im je ukazao nadležni sud i donijeti odgovarajuću odluku.

4. Ponavljanje postupka

Članak 47.

Postupak okončan presudom ili rješenjem nadležnoga suda ponovit će se na zahtjev stranke:

- ako stranka dozna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost upotrijebiti nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili iznijeti ili upotrijebljeni na raspravi u ranijem sudskom postupku;
- ako je do odluke suda došlo usljed kaznenoga djela suca ili uposlenika suda, ili je odluka isposlovana prijevartnom radnjom zastupnika ili punomoćnika stranke, njegova protivnika ili protivnikova zastupnika ili punomoćnika, a takva je radnja kazneno djelo;
- ako je odluka utemeljena na presudi donijetoj u kaznenoj ili građanskoj stvari, a ta je presuda kasnije ukinuta drugom pravomoćnom sudskom odlukom;
- ako je isprava na kojoj se temelji sudska odluka lažna ili lažno preinačena, ili ako je svjedok, vještak ili stranka, prilikom preslušanja pred sudom dao lažan iskaz, a odluka se suda temelji na tom iskazu;
- ako stranka nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi raniju sudsku odluku donijetu u istom upravnom sporu;
- ako stranci, odnosno zainteresiranoj osobi, nije bila dana mogućnost sudjelovanja u upravnome sporu.

Zbog okolnosti iz toč. 1) i 5) stavak 1. ovoga članka, ponavljanje će se dopustiti samo ako stranka, bez svoje krivnje, nije bila u stanju te okolnosti iznijeti u ranijem postupku.

Članak 48.

Ponavljanje postupka može se tražiti najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je stranka doznala za razlog ponavljanja. Ako je stranka doznala za razlog ponavljanja prije okončanja postupka kod suda, ali taj razlog nije mogla upotrijebiti u tijeku postupka, ponavljanje se može tražiti u roku od 30 dana od dana dostave sudske odluke.

Po proteku pet godina od pravomoćnosti sudske odluke ponavljanje se ne može tražiti. Iznimno, i nakon roka od pet godina ponavljanje postupka se može tražiti zbog zakonskih temelja navedenih u članku 47. stavak 1. toč. 2), 3) i 4) ovoga Zakona.

Članak 49.

Ponavljanje postupka pokreće se tužbom.

O tužbi za ponavljanje postupka rješava sud koji je donio odluku na koju se odnosi razlog za ponavljanje postupka, i to sudac pojedinac koji nije sudjelovao u donošenju te odluke.

Članak 50.

Tužba za ponavljanje postupka podnosi se sudu koji je nadležan za rješavanje (članak 49. stavak 2.).

U tužbi se mora naročito navesti:

- presuda ili rješenje donijeto u postupku čije se ponavljanje traži;
- zakonski temelj ponavljanja (članak 47.) i dokazi, odnosno okolnosti koje čine vjerojatnim postojanje toga temelja;
- okolnosti iz kojih proizlazi da je tužba podnijeta u zakonskome roku i čime se to dokazuje;
- u kom pravcu i u kom opsegu se predlaže izmjena presude, odnosno rješenja donijetog u postupku čije se ponavljanje traži.

Članak 51.

O tužbi za ponavljanje postupka sudac pojedinac odlučuje bez održavanja rasprave.

Sud će odbaciti tužbu rješenjem ako ustvrdi da je tužbu podnijela neovlaštena osoba ili da tužba nije pravodobna ili da stranka nije učinila barem vjerojatnim postojanje zakonskoga temelja za ponavljanje.

Ako sud ne odbaci tužbu prema stavku 2. ovoga članka dostavit će je protivnoj stranci i zainteresiranim osobama i pozvati ih da u roku od 15 dana odgovore na tužbu.

Članak 52.

Po isteku roka za odgovor na tužbu (članak 51. stavak 3.) sud presudom rješava o tužbi za ponavljanje postupka.

Ako se ponavljanje postupka dozvoli, stavit će se izvan snage ranija sudska odluka u cijelosti ili djelomično.

Ranije postupovne radnje na koje ne utječu razlozi ponavljanja postupka neće se ponavljati.

Presudom kojom se ponavljanje postupka dozvoljava riješit će se i o glavnoj stvari.

Članak 53.

Protiv odluke suda donijete po tužbi za ponavljanje postupka mogu se podnijeti pravni lijekovi koji su ovim Zakonom dozvoljeni u glavnoj stvari.

Članak 54.

U postupku za ponavljanje postupka shodno će se primjenjivati odredbe ovoga Zakona o postupku po tužbi i pravnim lijekovima, ukoliko u čl. 47. do 53. ovoga Zakona nije drukčije određeno.

5. Ostale odredbe postupka

Članak 55.

Ukoliko ovaj Zakon ne sadrži odredbe o postupku u upravnim sporovima shodno će se primjenjivati odgovarajuće odredbe zakona kojim je uređen parnični postupak.

Član 56.

Pravne lijekove iz čl. 41. i 47. ovoga Zakona može podnositi i ombudsman kada u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti nađe da je sudskom odlukom povrijeđeno ljudsko dostojanstvo, odnosno prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i instrumentima Aneksa toga Ustava.

VI. OBVEZNOST PRESUDA

Članak 57.

Kada sud poništi osporeni upravni akt ili osporeni i prvostupanjski akt, predmet se vraća u stanje u kome se nalazio prije nego što je poništen akt donijet. Ako prema naravi stvari koja je bila predmetom spora treba umjesto poništenog upravnog akta donijeti novi upravni akt, nadležno tijelo dužno je donijeti ga bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana dostave presude. Nadležno tijelo pri tome je vezano pravnim shvaćanjem suda i primjedbama suda glede postupka.

Članak 58.

Ako nadležno tijelo nakon poništenja osporenoga upravnog akta donese upravni akt suprotno pravnom shvaćanju suda ili suprotno primjedbama suda glede postupka, pa tužitelj podnese novu tužbu, sud je dužan u ovim slučajevima poništiti osporeni upravni akt i sam riješiti stvar presudom ako je u toj stvari potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje. Takva presuda u svemu zamjenjuje upravni akt nadležnoga tijela.

Članak 59.

Ako nadležno tijelo nakon poništenja upravnoga akta ne donese novi upravni akt u propisanu roku ili ga donese suprotno primjedbama suda glede činjeničnog stanja, pa zbog toga sud ne može donijeti presudu koja u svemu zamjenjuje upravni akt nadležnoga tijela, odgovorna osoba u tome tijelu čini tešku povredu službene dužnosti, protiv koje je nadležni sud dužan pokrenuti stegovni postupak, na način propisan odredbama st. 5. i 6. članka 27. ovoga Zakona.

VII . POSTUPAK ZAŠTITE SLOBODA I PRAVA

POJEDINACA ZAJAMČENIH USTAVOM FEDERACIJE

Članak 60.

Pojedinac čija su prava ili temeljne slobode zajamčene Ustavom Federacije i instrumentima Aneksa toga Ustava povrijeđene konačnim pojedinačnim aktom nadležnoga tijela, ima pravo zahtijevati zaštitu tih prava i sloboda kod nadležnoga suda, sukladno ovome Zakonu, ako nije osigurana druga sudska zaštita.

Članak 61.

O zahtjevima iz članka 60. ovoga Zakona za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije rješava kantonalni sud.

Podnošenje zahtjeva za zaštitu sloboda i prava zajamčenih Ustavom Federacije, kao i rješavanje toga zahtjeva od suda iz stavka 1. ovoga članka, obavlja se sukladno slobodnoj primjeni odredaba ovoga Zakona koje se odnose na upravni spor.

O zahtjevima iz stavka 1. ovoga članka sud odlučuje rješenjem.

Članak 62.

Zaštita sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije osigurava se i u slučaju ako su te slobode ili prava povrijeđeni radnjom službene osobe u tijelu uprave, odnosno odgovorne osobe u gospodarskom ili drugom društvu, ustanovi ili drugoj pravnoj osobi kojom se, suprotno Zakonu, određenom pojedincu izravno osujećuje ili ograničuje takva sloboda ili pravo.

Zaštita sloboda i prava zajamčenih Ustavom Federacije, koje su povrijeđene radnjom iz stavka 1. ovoga članka, osigurava se u postupku predviđenom odredbama čl. 63. do 71. ovoga Zakona, ako nije osigurana druga sudska zaštita.

Članak 63.

Pojedinac čije je pravo i sloboda povrijeđeno radnjom iz članka 62. ovoga Zakona podnosi zahtjev nadležnome kantonalnom sudu.

U zahtjevu za zaštitu zbog nezakonite radnje navodi se: radnja, mjesto i vrijeme kada je učinjena, tijelo odnosno pravna osoba kod koje je ta radnja učinjena, podaci o službenoj osobi odnosno odgovornoj osobi koja je to učinila, dokazi o tome, kao i zahtjev za otklanjanjem zapreke ili ograničenja slobode ili prava koje se osporava nezakonitom radnjom.

Članak 64.

Zahtjev zbog nezakonite radnje može se podnijeti sve dok radnja traje.

Ako osoba prema kojoj je poduzeta nezakonita radnja nije u mogućnosti sama podnijeti zahtjev za zaštitu zbog nezakonite radnje, zahtjev može podnijeti i supružnik, dijete, roditelj ili drugi bliski srodnik.

Članak 65.

Ombudsman može pokretati postupak iz čl. 60. i 63. ovoga Zakona, pod uvjetima iz članka 56. ovoga Zakona.

Članak 66.

Po zahtjevu za zaštitu zbog nezakonite radnje odlučuje kantonalni sud.

Sud iz stavka 1. ovoga članka odlučuje u sastavu predviđenim člankom 6. ovoga Zakona.

Članak 67.

Sud postupa po zahtjevu žurno i na način kojim se, čuvajući temeljna načela postupka, sudska odluka ima donijeti čim prije, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Članak 68.

Sud će, bez odgode, zahtjev dostaviti na odgovor tijelu odnosno pravnoj osobi, ovisno od toga tko je učinio radnju iz članka 62. ovoga Zakona. Odgovor na zahtjev dostavlja se u roku kojega sud odredi.

Sud može, prema okolnostima slučaja, po zahtjevu donijeti odluku odmah i bez prethodne dostave zahtjeva na odgovor, ako podaci u zahtjevu pružaju za to pouzdani temelj.

Članak 69.

Kada sud nađe da je zahtjev utemeljen, donijet će rješenje kojim će zabraniti daljnje činjenje nezakonite radnje. U protivnom, odbit će zahtjev rješenjem.

Sud će u rješenju iz stavka 1. ovoga članka odrediti mjere koje treba poduzeti kako bi se uspostavilo zakonito stanje, ostavljajući rok za izvršenje, kao i odrediti zakonske sankcije za slučaj neizvršenja rješenja.

Rješenje suda izvršava tijelo odnosno pravna osoba iz članka 62. stavak 1. ovoga Zakona čija je službena osoba odnosno odgovorna osoba učinila nezakonitu radnju.

Članak 70.

Protiv rješenja iz stavka 1. članka 69. ovoga Zakona ne može se izjaviti žalba, ali se može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnome sudu Federacije u roku od osam dana od dana dostave rješenja stranci.

Članak 71.

Radi osiguranja izvršenja rješenja sud koji je donio rješenje će odmah, prema okolnostima konkretnoga slučaja, poduzeti što je potrebno radi osiguranja izvršenja rješenja, a može o rješenju obavijestiti i Vladu Federacije, odnosno vladu kantona, a u gradu i općini - gradsko odnosno općinsko vijeće, ovisno čije je tijelo u pitanju, koji su dužni poduzeti mjere potrebne za uspostavu zakonita stanja na način utvrđen u rješenju suda.

Članak 72.

Ako rješenje ne bude izvršeno u ostavljenom roku, nadležni će sud na zahtjev stranke izvršiti rješenje izravno ili preko drugog suda ili tijela.

Izvršenje se, prema okolnostima slučaja, provodi na trošak tijela, gospodarskog društva ili druge pravne osobe, odnosno na trošak službene ili odgovorne osobe koja je učinila nezakonitu radnju.

Radi izvršenja rješenja, nadležni sud može podnijeti zahtjev nadležnome tijelu odnosno pravnoj osobi za udaljenje od dužnosti službene ili odgovorne osobe, a po potrebi, može protiv službene odnosno odgovorne osobe, ako ona u određenom roku ne izvrši rješenje, izreći novčanu kaznu u iznosu od 200,00 KM do 800,00 KM te odrediti i druge pogodne mjere, shodno pravilima izvršnog sudskog postupka.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 73.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj institucija koja ima javne ovlasti:

- ako po zahtjevu stranke ne donese rješenje u predviđenom roku (članak 17. stavak 2.);
- ako ne pošalje sudu sve spise koji se odnose na predmet (članak 27. stavak 3.);
- ako ne donese odluku po presudi (članak 36. stavak 5.);
- ako sudu ne dostavi sve spise predmeta na njegov zahtjev (članak 44. stavak 3.);
- ako ne donese novi upravni akt u roku ili ga donese suprotno pravnom shvaćanju suda, odnosno primjedbama suda (članak 57.);
- ako ne donese nakon poništenja upravnoga akta novi upravni akt u propisanome roku ili ga donese suprotno primjedbama suda glede činjeničnoga stanja (članak 59.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 800,00 KM i odgovorna osoba u instituciji koja ima javne ovlasti.

Novčanom kaznom iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u tijelu uprave, odnosno gradskoj ili općinskoj službi za upravu.

Članak 74.

Odgovornom osobom u tijelu uprave, odnosno gradskoj ili općinskoj službi za upravu, u smislu članka 73. stavak 2. ovoga Zakona, smatra se rukovoditelj tijela uprave i upravne ustanove, odnosno rukovoditelj gradske ili općinske službe za upravu i službenik u tim tijelima i službama koji je zadužen za izravno obavljanje određenoga posla, a nije obavio taj posao ili je učinio radnju suprotno danoj obvezi.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 75.

Postupak po tužbama pred Vrhovnim sudom Federacije podnijetim do 31.12.2003. godine, koji nije okončan do stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavit će se pred tim sudom prema odredbama ranije vrijedećega Zakona.

Ako po stupanju na snagu ovoga Zakona Vrhovni sud Federacije tužbu uvaži i poništi osporeni upravni akt, daljnji postupak provest će se prema ovome Zakonu pred nadležnim kantonalnim sudom.

Postupak po tužbama podnijetim Vrhovnom sudu Federacije nakon 31.12. 2003. godine, koji nije okončan do stupanja na snagu ovoga Zakona, nastavit će se pred nadležnim kantonalnim sudom prema odredbama ovoga Zakona.

Predmeti iz stavka 3. ovoga članka ustupit će se nadležnom kantonalnom sudu u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 76.

Postupak po redovnim i izvanrednim pravnim sredstvima podnijetim do dana stupanja na snagu ovoga Zakona koji nije okončan, nastavit će se pred Vrhovnim sudom Federacije prema odredbama ranije vrijedećega Zakona.

Ako po stupanju na snagu ovoga Zakona bude ukinuta odluka suda, daljnji postupak provest će se prema ovom Zakonu pred nadležnim kantonalnim sudom.

Članak 77.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 8/00).

Članak 78.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a početak će se primjenjivati istekom 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.